

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na doma za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na doma se računa 10 kraj. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne peti-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Carjevič ruski in Nemci.

Strah je velika reč, tem hujska, ako je sad hude vesti. Nemški novinarji in pisatelji in za njimi drugi nemški tamborji hočejo od Slovanstva in posameznih njegovih stebrov, oholo gledajoči na-nje, kakor na podredjeno, za napredek in razvoj nezmožno pleme, sposobno le, da bi služilo izvoljenemu nemškemu narodu za podnožje. Toda z vsem tem sovraštvom, z vsemi psovkami in bodljaji ne mogo pomesti Slovanstva z zemeljskih tal; Slovani so, Slovani živé in očitno je, da se krepé. Po političnih dogodjajih poslednjih let je dospelo Nemštvo k poprej nikdar tolikej moči, doseglo ne le prvo, nego i naj imenitnejše postavljenje med evropskimi narodi. Ko bi se le dalo vstaviti postopanje zgodovine, ko bi se dala zatvoriti ona reka, ki meče narode iz globine na vrh, a z vrha zopet v globino vleče! Uže pred Nemci so bili narodi, ki so Evropi zapovedovali, pa zopet pridejo. A tukaj jim je spomin na onih enkrat sto tisoč Slovanov pri vsej njihovej sedanjej moči: vedni „Mane tekel“. Plaši in vznemirja jih vsako gibanje, vsaka prikazen v onem velikem slovanskem — akopram topem, zaničevanem in razdrobljenem svetu; pa saj nij tako posebno dolgo, ko so Nemci sami bili nič menj razkosani, ko nijso nič menj služili za tarčo zasmehovanja in zaničevanja drugih narodov, kakor Slovani. Plaši jih vsaka prikazen tem bolj, ker si časi nehote mislijo, da bode enkrat mogočen vladar s svojim mečem razsekal vozle Slovanstva vprašanja.

Nedavno je izšla v Parisu francoska brošura z naslovom: „List Njegovej ce-

sarskej Visokosti velikemu knezu Aleksandru Aleksandroviču, carjeviču vseh Rusov“, ki jo je spisal Ivan Danilovič, inace neznan pisatelj, in katere tendenca se lahko izpozna iz sledečih besed: —

„V tem za osodo celega slovanskega sveta tako važnem trenutku, ko so vedno množee se napake petrogradskega kabineta privedle naše smrtne sovražnike do vsemo-gočnosti, ko pride po renskem vprašanji, rešenem v prospeh nemštva, urno na vrsto vizlino in donavsko vprašanje, ko nemški basničarji v enomer po očetnjavsko pišejo „o nemški“ Donavi, da bi s tem v mislih občinstva pripravili to reko za gospodstvo svojim Bismarkom in Moltkejem — to reko, o katere bregovih bivajo Jugoslovani — da bi le, akopram surovoj silo, ustregli nemškim interesom: v tem trenutku obračam se do Vas, knez, ki Vas ima svet za pravega Slovana, in o katerem se sodi, da bode raztrgal vez, v katero je vaša rodbina zamotana; nadejam se, da bode, ako Vaša Visokost prepričam, kaj treba, ustavili zmoto vaših pradedov ter v bodoče v roke vzeli branitev Slovanstva proti njegovim zakletim sovražnikom“. Dalje pa: „Vemo, da je Vaša ces. Visokost prepričana o resnici naših besedij (t. j. o sistematičnem neprijateljstvu in o vedno ponavljanih poskušnjah nemštva Slovanstvo pogubiti), in da se pripravljate odpreti novo éro slovanskemu svetu. Zato tudi hranimo do Vas zaupanje, in zato Vam pravim, roko na srce Aleksandre Aleksandrovič, spominjajte se vedno, da je Poljska jedro tega vprašanja, in da bode njegovo rešenje tako dolgo ostalo nepremagljiva poguba, dokler ne nastane radikalna promena v mišljenji ruskega naroda (?).

Sovrašstvo in mišljenje o uničenji mora se potlačiti, ter se z ljubeznijo in prerodenjem nadomestiti. Skratka: Ruska se mora pod vašo vlado okrepiti, očistiti in vse slovanstvo z enako ljubavjo objeti. Edino v tem je rešitev!“

Neznano nam je, kak „Slovan“ je prav za prav nastopnik ruskega prestola, veliki knez Aleksander Aleksandrovič; ali imeli smo več nego enkrat priložnost zapaziti, ko so najodličnejši nemški listi o njem pisali, karakterizirajoči ga odločnega sovražnika Nemcev, kakor i nemškega vprašanja, in sicer velja v nekaterih krogih ruski naslednik trojna za odločnega Slovana, tako da Slovanje z zaupanjem k njemu obračajo oči, Nemci se pa njegovega nastopanja na vlado boje. Po celem svetu razširjena „Köln. Ztg.“ se obširno bavi z neznanim Danilovičem. — Ta list pravi, opiraje se na izpitovanje, katero je prouzročil, da bodo res potem reči drugo lice dobile na Ruskem. Prihoduji ruski car je Rus in ne bode tujemu, posebno ne nemškemu vplivu podvržen.

V Ljubljani 7. avgusta.

V „N. Fr. Pr.“ beremo telegram iz Gradca, da je državni pravdnik v katoliški društveni tiskarni zaplenil neko v slovenskem jeziku tiskano brošuro, katero je mislil izdati mariborski slovenski volilni odbor. Tudi v Mariboru so baje vsi iztisi te brošure bili zaplenjeni. Zgodilo se je to neki zaradi podpihovanja ljudstva k upornosti. Mi ne moremo soditi, je-li res zapopadek te brošure tako silno nevaren, ker nam nij v roke prišla; sè svojega svobodnega stališča vsa-

Listek.

Človek.

Odlomek iz „občnega zemljepisa“ prof. Jesenka.

O ljudeh na zemlji sploh.

Po telesu tudi človeka k živalim prištevamo; vendar se med njimi očitno odlikuje vže po svoji — zunanji — postavi, duševne lastnosti njegove pa ga stavijo tako visoko nad raznovertstvo živalstvo, da ju prej ko ne nikakošna lestvica med sabo ne veže. Telesne lastnosti, zlasti pa duševne moči so človeka toliko okrepile, da sebi v korist vsaj nekoliko gospoduje silni prirodi. Tudi se brani z raznimi prirodinami vseh treh prirodnih oborov. Zato se je mogel tudi razširiti po celi zemlji, razen nekaj malo pokrajin, n. pr. tečajnih otokov in najviših predelov visokih gor, koder se zaradi nepretrgane puščobe — zaradi snežnin in ledovja naselil nij.

Čestokrat so uže skušali število ljudi na

zemlji določiti, kar pa je dosedaj nemogoče bilo. Gotovo je le, da so ljudje kaj različno razdeljeni po raznih zemljinah in deželah. V obče ima neka pokrajina tem več prebivalcev, čim laže jih preživi. Zeló členoviti deli zemlje jih imajo več nego nečlenoviti, ob morji ležeče dežele tudi več nego osrednje — celinske pokrajine. Členovitost in morje pospešujeta promet med ljudmi ter jim dajeta mnogo zaslužka, mnogo pomočkov za življenje, katere redko naseljeni prebivalci nemorskih dežel pogrešajo. Enako je ona dežela, katere zemlja in sladko vodovje promet pospešuje in tako gmetno blagostanje njenih prebivalcev množi, dosti gostejše naseljena nego bližnja neprehodna ali bezvodna pokrajina. Tudi južno ali mehko podnebje kake dežele zeló pospešuje množenje njenega prebivalstva; kajti v takih razmerah človek za svoj obstanek dosti manj potrebuje, priroda mu pa dosti več ponuja nego v hladni ali mrzli deželi, kjer se njegove potrebe zeló pomnože. Po omikanih, zlasti evropskih dr-

žavah je tako imenovano popisovanje ali štetje ljudstva pokazalo precej natanko število prebivalcev dotičnih dežel; po malo ali prav nič omikanih deželah in pokrajinah so pa število ljudi le poprek cenili. Na tej podlagi se vseh ljudi na zemlji sedaj šteje okolo 1380 milijonov.

Evropa jih ima 302 milijonov ali 3020 ljudi na 1 □ miriam.

Azija jih ima 795 milijonov ali 1815 ljudi na 1 □ miriam.

Avstralija jih ima 4½ milijonov ali 50 ljudi na 1 □ miriam.

Afrika jih ima 193 milijonov ali 640 ljudi na 1 □ miriam.

Amerika jih ima 86 milijonov ali 230 ljudi na 1 □ miriam.

O enovrstnosti človeškega rodu.

Kolike razlike se kažejo med to množino ljudi!

Razlikujejo se med soboj po svojej polti, po svojej glavi ali črepinji, po svojih laseh

kako obžalujemo to konfiskacijo, če prav smo preverjeni, da brošura zagovarja Hermanove in klerikalcev reakcionarne namene. Naj se sliši razno mnenje med ljudstvom; dovolj ima naš narod zdravega razuma, da ve soditi, na kateri strani je resnica in napredek.

Vprašati vendar moramo, kdo je ta volilni odbor v Mariboru, ki se samega proglasa kot „centralni“ slovenski odbor. Kolikor je nam znano, je res tam nekaj zakoniti odbor, ki si hoče prilastiti oblast, Slovencem siliti kandidate „državnopravnih“. Iz koliko udov je sestavljen in kdo ga je volil ali „odbral“, ne vemo. Samo to vemo, da je predsednik odbora *nemški* grof Brandis, hud nasprotnik vsega slovanskega, njegov namestnik kanonik Kosar, tajnik duhovni g. Gregorec.

Radi bi poznali one Slovence, kateri bi volili za svoje poslance tiste kandidate, ki jih *nemški* grof Brandis jim hoče usiliti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 8. avgusta.

Direktne volitve se bližajo. Minister Lasser je razposlal okrožnico namestnikom in deželnim predsednikom, v kateri jim ukazuje, da delajo priprave za volitve v državni zbor. Cesarški patent o razpuščenju državnega zbora in razpisanih novih volitev utegne prej razglašen biti, nego se je dozdaj pričakovalo.

Da **državni zbor** stopi po novih volitvah še le novembra vkup (kakor polvladni listi poročajo), s tem nij zadovoljna „Deutsche Ztg.“, ki misli, da čem dalje se volitve odlašajo, tem več tal izgubi ustavoverna stranka pod soboj, in tem bolj napreduje proticentralistična stranka.

Med „starimi“ in „mladimi“ ustavovernimi *Nemci* traje še vedno streljkanje in prepiranje v volilnem gibanju, zlasti med glavnima listoma „N. Fr. Pr.“ in „D. Ztg.“

Graški ustavoverni volilni odbor je sklenil, da ne bo v nobenem volilnem okraju postavil tujcev, temuč le take kandidate, ki okraj že poznajo.

Poljska „Gazetta Narodowa“ zopet priporoča solidarnostno postopanje vseh anticentralističnih strank in zavoljo tega kongres odličnih vodjev vseh anticentralističnih strank.

Vnanje države.

Francoski vojvoda Broglie prote-

stuje odločno proti temu, da bi se sedanje ministerstvo imelo za ultramontansko ali klerikalno. Božja pota mu niso po volji, a pravi, da jih trpi iz spoštovanja do individualne svobode. Kar se tiče fuzije, zdi se mu, da bi ne bila mogoča, da je tedaj najboljša, ako se ohrani sedanje stanje. Več poslancev je odšlo na Dunaj. Neki poslanec, Laurier, se je izrazil proti nekemu gospodu, ki ga je vprašal, kako si upajo napraviti zopet monarhijo, tako-le: Naš trdni sklep je upeljati zopet monarhijo. Sredstva do tega so jako priprosta, pa gotova. Pet milijonov volilcev potlačimo, pa je zmaga naša.

Španski uporniki so postreljali v Valenciji več udov junte; tudi znanega republikana Mariana Aberja so usmrtili. *Nemški* konzul odide v Madrid, da prepusti vladi dve uporniški fregati, ki ste se vzeli v Malagi in sti zdaj v Kartageni zastraženi. Moštvo se je razorožilo. Contreras se je bal na suho, boječ se lastnih strankarjev. V provinci Lerida je natepel polkovnik Navarra Karlste pri Mare de Deu, ter oprostil sedemsto mož, ki so jih imeli ujetе. Sploh se Karlstom posebno na jugu slabo godi.

Italijanski minister marine je zapovedal poveljniku brodovja, naj pošlje nekaj ladij proti Španiji; brž ko ne se bode vse brodovje vstavilo pred Kartageno. — Minister je sprejel delničarje rimskih železnic, ter jim obljubil, da jim bode svoj sklep v kratkem objavil.

Nemški cesar je došel 5. avgusta v Gastein; sprejeli so ga ministerski predsednik Auersperg, Grof Moltke, ruski general Adlerberg in več pruskih velikašev. —

Sesija **angleškega** parlamenta se je sklenila s prestolnim govorom, ki je izrekel nado, da bode zaroka edinburškega vojvode nova vez prijateljstva med Rusko in Angleško.

Dopisi.

Iz Zagreba 5. avg. [Izv. dopis.]

Naš sabor je službeno na 25. t. m. sklican. Včerajšnje „Nar. Novine“ objavile so zadevni poziv. To je naj važnejša vest, katero imam denes poročiti. Prigodom zadnjega saborskega zasedanja je šel banske časti namestnik Vakanovič na dopust v Italijo, in vlado je prevzel pokojni Prica. Isto ponavlja se tudi denes. Vakanovič je šel s svojo „Tončiko“ na odpust v dobrnske toplice na Štajersko. To je prav. Njegova navzočnost med zborovanjem bi razdraženost med našimi strankami še bolj razpihala. Vlado je začasno prevzel na-

čelnik vladnega oddelka za bogočastje in nauk Muhič, poštenjak in narodnjak ves, kolikor ga je. — V Pešto so naši regnikolarci poslali dvojico izmed sebe, da se s Szlavijem, če mogoče še pred saborom glede ustrojenja nove definitivne vlade porazume. Preje ko ne, pa ta dva poslanca ne bodeta nič opravila, in sabor bo tudi pri svojem predstoječem zasedanju, kakor lani, sebi nasproti imel provizorno vlado, ki nij niti miš, niti ptič, ampak pravi šišmiš. Vprašanje: kaj bo sabor k reviziji nagodbe, in kaj k denašnji političnej situaciji rekel, bo njegovo naj glavnije zanimanje. Ali bo novo nagodbo potrdil, ali zavrgel, ali jo bo do ustrojenja nove vlade vzete iz svoje večine in suspenso pustil, to vse je velevažno za našo najbližjo bodočnost. Ogerski državniki s Szlavijem na čelu so se nasproti našej narodnej stranki, odnosno proti našej saborskej večini zadnji čas izrečeno neiskreno ponášali, in neopravičeno nezaupanje proti njej kazali. Mogoče, da! celo verjetno je, da se bo ta neiskrenost in to nezaupanje od ogerske strani proti nam, v našem saboru tudi od naše strani proti njim odsevalo. Nezaupanje, katero so oni nam merili, odmerilo se jim bode nazaj. To je logično in psihologično, in drugač tudi biti ne more. Brez neviht naše predstoječe saborsko zasedanje tedaj ne bo. Makanečjanci in Rauchijanci, ta dva pola na osi našega sabora, bosta gotovo žive iskre proti nagodbi vrcala. Potrdi pa naš sabor nagodbo, ali jo ne potrdi, zmedenost naše denašnje politične situacije se bo na vsak način izbistrila.

V našem časnikarstvu imamo čudni prizor, da se urednika obeh naših službenih listov „Nar. Nov.“ in „Agram.“ tako rekoč z zobmi trgata. Kaj je temu uzrok? Nič drugega nego brezkraina in neizmerna moralna pokvarjenost „Agramerice“, katera se že celo njenemu pajdašu gabi.

Iz Beograda 2. avg. [Izv. dop.]

Prav jako me je razveselilo, ko vidim iz „Sl. Naroda“, da se je narodna inteligencija po ljubi slovenski domovini otresla mračnjaških zvez in se ne sramuje več celemu svetu povedati: mi Slovenci smo narodnjaci pa tudi svobodnjaci! Vi ne veste, kako me je mnogokrat zbolelo noter v dušo, ko sem med vseskozi svobodomiselnimi in liberal-

in zobeh, po svojem govoru, po svojih navadah in razvadah, po svojih delih in ume tnostih i. t. d. Res ko bi med soboj primerjali skrajne postave ljudi, n. pr. belopoltnega, rumenokodrastega, velikega holandskega naselnika (boer ali boor) v Kaplandiji z ondotnim črnkastim, slabotnim, očitno zgrudenim grmovnikom (hotentotski divji mož — bosjesman), ali v kože zavitega Eskimovca, ki v sneženih kočah prebiva in se z neizrečenim trudom z ledenim podnebjem svoje domačije bojuje, z Angležem, ki oskr ljen z vsemi pomočki človeškega napredka rije med severno ledovje ter se celó svojega življenja tvega, da bi morebiti le natanko opazoval gibanje igle magnetnice ali pa odkril in razjasnil prave uzroke severnega žara, ali če primerjamo umazanega zamorca, ki si je sam svojega boga izrezal in pobarval ter ga kot svojega najvišjega gospoda česti, z evropejskim misijonarjem, ki je pripravljen za vero v nevidnega boga življenje darovati, ko bi, pravim, le enaka nasprotja opazovali, dvomili bi o enoverstnosti človeškega rodu.

Takim razlikam vkljub vendar izpričuje dokaj dokazov, da se enoverstni človeški rod nij po zemlji razšel, kakor mnogoverstno živalstvo, katero se je iz raznih središč stvarjenja po dotičnih pokrajinah tako daleč razširilo, kolikor ste podnebje in redilna priroda posameznim živalskim verstam razširiti se dopustile. — Le človek sam se raznih izkušenj in primerljejev tako živo zaveda, da si po njih uravna svoje zunanje in notranje življenje: njegove duševne moči ga prav za prav naredé za gospoda silovite prirode. Le človek zamore povsodi in zmirom jasno izraziti svoje misli in želje; kajti le njemu je dan necenljivi dar razločnega govora. — Pa človek ne zamore le govoriti, ampak mora tudi govoriti in se zato — res pravi *ζῶον πολιτικόν*, kakor ga Aristotel imenuje, — združuje v večja in manjša društva. Ta bistvena lastnost človeškega duševnega življenja, posebno izpričuje duševno enoto človeškega rodu. To resnico podpira dalje človeška umetnost, katere priprosti začetki se pri vsakem še tako divjem razrodu nahajajo, po-

sestvo raznih stvari, katere pozna vsak še tako uboren narod, razni verski pojmovi i. t. d.

Če smo prepričani o duševni enoti človeškega rodu, zdele nam se bodo nebstvene vse njegove telesne razlike; zde se nam zeló nepomenljive, če se ne primerjajo naravnost naj bolj vsaksebi stoječi razrodiči ali posamezniki, ampak se vrsta med njimi veže z raznimi prestopnimi ljudstvi in posredniki. Če se oziramo na te posrednje členove človeškega rodu, pokaže se nam tudi njegova telesna enota; nebstveni zunanji razločki med posameznimi narodi in plemeni pa izvirajo iz mnogovrstnih naravnih uzrokov. Ni čudo, da so različne podnebne razmere v teku tisočletij imele dosti vpliva na človeško telo; tudi se je to različno razvijalo po različni hrani in po različnem življenji sploh, po viši ali nižji izobraženosti: večkrat so se slučajni razločki od prvotne postave pri posameznikih ali pri malo osebah podedovale ter vzročile nastanek posebnega razroda.

nimi Srbi propagando delal za Jugoslovanstvo in za nas Slovence, pa so mi Srbi rekali: „a šta čete, kod vas je sve klerikalno i zdravome napretku protivno“. Jaz sem zatrljeval, da naša slovenska inteligencija nikakor nij versko fanatična, ali po našem novinarstvu tega dokazati nijsem mogel. Zdaj morem, za to sem vesel, in za to vam kličem: pogum bratje, na pravem potu ste, ne udajte se, slovanski jug je z vami.

Govori se, da pojde naš knez te dni v Beč. Izvzemši predlanski njegov pot v Livadijo k ruskemu carju je to drugo njegovo večje potovanje. Da bi imelo za naše politično položje ravno tako dober uspeh kakor prvo!

Kadar pride knez nazaj, bodo se priprave za narodno skupščino, ki se snide v Kragujevci, središči Srbije, gotove. Predlogi, ki jih ima skupščina potrditi, nas spravijo zopet zdatno naprej na potu kulture in narodnega razvoja.

Pri nas vlada zdaj velika suša. Kakor je zdaj letina izvrstna bila, in imamo tudi dosta in dobrega vina pričakovati, tako se bojimo, da bo suša koruzi škodovala, ki je eden glavnih pridelkov Srbije.

Iz bližnje Bosne, ki komaj čaka, da se Srbija toliko okrepi, da prime za meč in svoje bosanske brate od turškega jarma osvobodi, prihajajo vedno tužni glasi o zatiranju, kateremu so tamošnji naši bratje podvrženi. Naše novine te glase marljivo biležijo ter tako vedno naše občinstvo opominjajo na veliko nalogo, ki nas čaka, kadar se začne za vse Slovane važno reševanje vzhodnega pitanja.

Domače stvari.

— (Konfisciran) je bil „Slov. Narod“ od včeraj, petek 8. avg. Povod konfiskacije je bil uvodni članek, ki govori o solidarnosti vseh anticentralističnih strank proti ustavoverni stranki in vladi.

— („Laž!“) pravijo „Novice“ da je kar „Narod“ govori, da imajo „Novice“ 700 naročnikov. Se ve da je to laž. Ali „Slov. Narod“ tega nij nikdar rekel. Ne 700, temuč **730** (sedem sto trideset) naročnikov imajo „Novice“. Lansko leto so jih pač imele še čez 1000. A zdaj vse vkup pada. In ravno ker dr. Bleiweis to vidi, za to tako divje okoli sebe oteplje. Jezi ga, da kakor je pri nas zmirom več, je pri njem zmirom menj. Za to se nam pa ne zdi vredno več odgovarjati ljudem, ki — sami duševni evnuhi — drugim „trotelthum“ očitajo. — Sicer je pa pisec „Noviških“ polemik, stari žolčni dr. Bleiweis, po enih mestih neomikanec na pr. proti g. Hrenu, ki mu gre reči iz familijskega življenja očitati (da si bi se njemu tudi iz njegovega nekdanjega življenja v Beču in v Ljubljani „na Bregu“ mogli kaj romantični dogodki v spomin poklicati, ko bi gnusno in proti vsem pravilom dobrega tona ne bilo take reči iztikati) — po drugih mestih je pa smešen, na pr. če pravi, da **on** sme osebe napadati, drugi pa njega in njegove kreature ne bi smeli osvetiti. Če pa onemoglo svojo pest dviga in žuga, da se bo v tej perfidni in bedasti polemiki proti nam še dalje smešil, — slobodno mu. Na stare dni nekateri ljudje otročaji začenjajo, tako tudi on. Zdaj ima še 730 bralcev, čez 4 leta jih že 300 več ne bo, če bo dalje na ta način v skledo pljuval,

iz katere je jel, ali pa se bo njegov list kot „manuskript“ tiskal in le med prijatelje pošiljal. —

— (Iz Notranjskega) se nam piše 7. avg.: Denes dopoldan je bila pri grofu Hohenwartu deputacija obstoječa iz poslednjih Staroslovencev: Mlakar župnik iz Zagorja, Koren, Lavrenčič, Zelen in Vilhar, posestnik iz Kalca, kaj so pa opravili, je dozda še velika skrivnost. Govori se, da Hohenwart kandidature na Notranjskem nij sprejel in da so ga gori imenovani prosili.

— (Idrijska narodna) čitalnica napravi v nedeljo 10. t. m. „besedo“ s sledečim programom: 1. Igra: Črni Peter. 2. Čveterospev. 3. Deklamacija. 4. Zbor. 5. Godba. 6. Ples. K tej veselici uljudno vabi

Odbor.

— (Iz Vipave) se nam piše: Pretekli četrtek se je v bližnji vasi na Slapu unel ogenj v nekem dimniku, se kmalu lotil sena ter začel nadalje se raztezati. Nagli pomoči in razumni gasitvi naših gg. učiteljev Račiča in Čampa ter gg. Sokolovcev Cotiča, Kobala in Šela se moramo zahvaliti, da se ogenj nij razširil ter v sedanji hudi vročini, ko je vse do kraja suho, velike škode napravil. Slava vrlim gospodom! — Žandarmerije nij bilo navzoči, kar je pri ljudstvu pravično nevoljo izbudilo.

— (Požar.) Piše se nam: V Orehku blizu Postojne so 6. avgusta dopoldne okolo 9. ure pogorela štiri poslopja. Zapalil je neki 4letni otrok z prižigalnim klinčkom med tem časom, ko so bili skoraj vsi ljudje na polji in na senožetih. Vsi štirje pogorelci so bili že pred to nesrečo reveži in v toliko večjo revščino in nadlogo so zdaj prišli, ker jim je zraven stanovanja in obleke tudi spravljeno seno in tudi nekaj žita pogorelo.

— (Na ljubljanskej gimnaziji) je delalo letos 23 dijakov preskušnjo zrelosti. Trije so dobili spričevalo zrelosti z odliko. Dva sta reprobirana za dva meseca, eden za eno leto.

— (Tržaške drž. gimnazije) letno poročilo kaže, da je bilo med 272 učenci samo 28 Slovanov. Program prinaša na čelu temeljit članek „die Slovenen“ od prof. Urbasa.

— (Fabrika za cigare.) Med poslopji, katera so se letos v Ljubljani zidala, sta dva res na kinč ljubljanskemu mestu: zgornja realka, o kateri še govorimo, kadar bode dozidana in nova fabrika za cigare na tržaški cesti. Fabrika za cigare je veliko, dve nadstropji visoko poslopje s svetlimi visokimi dvoranami za delavke. Lice je proti cesti obrneno in v ličnem štilu izpeljano. Včeraj se je začelo preseljevanje iz dozdanje provizorične fabrike v prejšnji cukrarni tovarni in prihodnji teden se bodo cigare že v novi fabriki delale. Po vladnem načrtu bode v Ljubljani cigarna fabrika za 2000 delavk, tedaj se bode še več poslopij zidalo, našemu ljubljanskemu mestu na kinč in dobiček.

— (Pretepanje.) Pri zidanki nove realke v Ljubljani so se predvčeranjem popoldne mazavci ali anstrajharji stekli med soboj. Eden je vrgel tovariša z imenom Perška z drugega nadstropja na tla, tako da si je Peršek obe nogi in eno roko zlomil in so ga morali v bolnišnico prenesti. Zločinca pa so zaprli.

Razne vesti.

* († Luka Vukalovič) slavnij vojvoda Hercegovskih upornikov je umrl 18. julija v Rusiji. To kratko novost prinaša „Zastava.“

* (Nježna soproga.) Blizu South-Benda v Indiji stanuje zakonska dvojica, ki bi ne tekmala lahko z Baveido pa Filemonom. V prepiru je bil vedno mož premagan. Ko se nedavno zopet razpeta, porabila je vredna potomka Eve vse svoje moči, da bi premagala moža. Mož, videč, da v tej solzni dolini nij več možno živeti, gre v hišo po puško, ter jo nabije v navzočnosti soproge. Potem si jo nastavi na prsi — bum, pa je padel na tla — nota bene, kroglo si je bil pri basanji spustil v rokav. Žena gleda vesela „mrtvega“ moža, ga breca sem ter tje ter gre končno po človeka, da bi spravil truplo izpred hiše. Prišlec stoka in stoka, da bi mrtvega vzdignil, kar na mah pa ta sam vskoči, ter se začne ženi zaničljivo smejati v obraz. Vsa jezna popade ta toporišče, ter začne mahati z njim po soprogu, da bi bilo res treba pogreba, ko bi otroci ne bili planili med nju.

Slovensko slovstvo.

Občni zemljepis.

Spisal in založil Janž Jesenko, profesor v Trstu.

Eden naših najmarljivejših in najspretnjših pisateljev, profesor Jesenko, obogatil je zopet naše slovensko slovstvo s knjigo, katero tem radostneje pozdravljamo, čem živeje čutimo potrebo, da naši pisatelji tudi znanstveno polje goje. Profesor Jesenko je že v prvih svojih delih: „Zemljepisna začetnica“ in „Občna zgodovina“ dokazal spretnost svojega peresa in temeljitost svoje vednosti. „Občni zemljepis“ je vreden vrstnik prejšnjih del. Prihranjuje si obširnejšo kritiko, naznanjamo denes samo zapadek knjige.

V I. delu: „Zvezdoznanski zemljepis“ popisuje pisatelj v obče zemljo in nebesna telesa; v II. delu: „Prirodnoznanski zemljepis“ morje in vse njegove lastnosti; dno, globokost, barvo, temperaturo, slanost itd.; suho zemljo, njeno površino, znotranjo snovno sestavo, ognjenike in potrese, tekoče in stoječe vode; potem vzduh ali zrak, temperaturne razmere, vetrove, razdelitev rastlin in živali po zemlji; končno pride do človeka in človeških plemen. Da naši bralci sami sodijo o izvrstnosti in duhovitosti pisave, ponatisnemo v denšnjem listku odstavke „Človek“ po izvirniku. Tretji najobširnejši del popisuje državnoznanske razmere cele zemlje, zaceniš Evropo. Posebno obširno obdelana je Avstrija. Tu najdemo natančne date o zemeljskih razmerah, o stanovalcih, prirodnah, obrtnosti in umetnosti v kupčiji, šolstvu, upravi itd. Potem pridejo ostali deli zemlje: Azija, Afrika, Amerika in Avstralija, vsi natanjko po najnovejših datih popisani. Toliko o zapopadku knjige.

„Občni zemljepis“ je v prvi vrsti namenjen našim srednjim šolam in učiteljskim pripravnicam, a priporočujemo ga gorko vsakemu Slovenceu in želimo, da najde svojo pot v mnogo slovenskih hiš.

Knjiga obsega 30 tiskanih pol, zato se cena 2 gld. ne more visoka imenovati. Tisk je jako ličen in na čast „Narodni tiskarni“ v Ljubljani, katera je knjigo natisnila. Dobiva se v vseh knjigarnah ljubljanskih in drugih mest.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov.

Revalesscière du Barry v Londonu.

Odranjenje vseh bolezni brez leka in stroškov z izvrstno
zdravilno hrano Revalesscière du Barry iz Londona, katera pri
odraščanju in otrokih svoje stroške 50krat v drugih sredstvih pri-
hrani.

Izpisek iz 75.000 ozdravljenj bolezni v želodci, v živcih,
v drobu, v prsih, na pljučih, v grlu, v dušnjaku, na žlezah, na
ledvicah in v mehurju — od kojih se na zahtevanje posnetki za-
stoj in franco dopošljejo:

Spričevalo št. 64.210.

V Napolju, 17. aprila 1862.

Moj gospod! Valed bolezni na jetrah sem bival sedem let
v strašnem stanju sušenja in vsakovrstnega trpljenja. Nijsem bil
v stanu ne čitati niti pisati; moji živi so se tresli po celu ži-
votu, slaba prebavljivost, vedna nespečnost in imel sem zmirno
razburjene živce, da nijsem nikjer našel miru, pri tem sem bil tudi
silno otožen. Mnogo zdravnikov je svojo umetnost poskušalo, a
ne da bi moje trpljenje olajšali. V popolni obupnosti sem Vašo
Revalesscière poskusil in zdaj, odkar sem jo tri mesece užival, se
zahvaljujem ljubemu Bogu. Revalesscière zasluži največjo hvalo,
ona me je popolnem zopet ozdravila, tako, da morem svoje druž-
binsko stališče zopet zavzeti. Z iskreno hvaležnostjo in popol-
nim spoštovanjem

Marquise de Bréhan.

Spričevalo št. 65.810.

Neufchâteau (Vogesen), 23. decembra 1862.

Moja hči, 17 let stara, je trpela vsled pomanjkanja svojih
pravil na strašni razburjenosti živcev, imenovani sv. Vidov ples,
in vsi zdravniki so dvomili na mogočost kakšne pomoči. Od tega
časa sem ji po nasvetu prijatelja, Revalesscière dajal in ta izvrstna
zdravilna hrana jo je na začudenje vseh, kateri trpečo poznajo,
popolnem ozdravila. To ozdravljenje je tu veliko pozornost vzbudi-
lo in mnogo zdravnikov, ki so to bolezen za neozdravljivo pro-
glasili, se zdaj čudi, mojo hčer močno, čvrsto in popolnem zdravo
videti.

Martin, Officiere Comptable en retraite.

Težnjiši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraslih in
pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravlilo.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gld. 50 kr., 1 funt
2 gld. 50 kr., 2 funta 4 gld. 50 kr., 5 funtov 10 gld., 12 funtov
20 gld., 24 funtov 36 gld. — Revalesscière-Biscuiten v pušicah 4
2 gld. 50 kr. in 4 gld. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu
in v ploščicah za 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gld. 50 kr., 48 tas
4 gld. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gld., — za 288 tas 20 gld.,
— za 576 tas 36 gld. — Prodaja: Barry du Barry & Comp.
na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr,
v Gradišču bratje Oberranzmeyer, v Innsbuku Diechtl
& Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig
Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu
J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in
specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje
po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 8. avgusta

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	68 gld. 60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	20
1860 drž. posojilo	101	50
Akcije narodne banke	978	—
Kreditne akcije	235	50
London	110	90
Napol.	5	81
C. k. cekin	—	—
Srebro	106	—

Mlad fant,

kateri je vsaj 2 leti spodnje realke z dobrim
vspehom dovršil, slovenskega in nemškega
jezika popolnem zmožen, 14—15 let star,
močne, zdrave narave, se sprejme v spece-
rijski štacuni

M. Berdajs-a
v Mariboru.

(211—1)

Fanta,

ki je vsaj 14 let star, se z dobrim spričalom
priporočiti more, slovensko in nemško zna,
vzamem takoj za učenca v mojo štacuno
specerijskega in tvarinskega blaga.

Celje, meseca avgusta 1873.

(209—1)

France Kapus.

Jakob Klajne,

v Slatini (Sauerbrunn) pri Ro-
gaten na Štajerskem, prodaje po
najnižji ceni

bruse razne velikosti,

izdelane iz rujavega in sivega kamenja v
svojej lastnej delavnici. — Zahtevani ce-
novnik se pošlje brezplačno. (210—1)

Mizarski pomagači.

V tovarnici podnic (Parquetten-
Fabrik) v Petrobrdu pri Železnikih
se vzame več mizarskih pomagačev za
dobro plačo v stalno delo. (205—3)

Tuji.

7. in 8. avgusta.

Evropa: Koblar iz Litije. — Rei z gospo iz
Dignane. — Malhoro z družino, Marangoni iz Trsta.
— Grič iz Gradea. — Dr. Abramič, Moser iz Vipave.
— Sidorovič pl. iz Dunaja.

Pri Elefantu: Svetec iz Litije. — Dr. Mulej,
Tancer, Heinricher, Winter iz Gradea. — Brand, Has,
Kolar iz Dunaja. — Lenček iz Loža. — Tavčar iz
Dolenjskega. — Albori z družino, gr. Buzeti iz Tr-
sta. — Mad. Sablič, Kobler iz Reke. — Mehr iz Ma-
ribora. — Grgičević, Murko iz Celovca. — Hajek —
Frohnleiten. — Vinter iz Gradea. — Lettio iz Spleta.

— Tomilič iz Rovigne. — Santarosa, bar. Gutschrei-
ber iz Metlike. — Majntinger iz Zatičine.

Pri Zamoreci: Dr. Jenko, Neimayer, Gerlach
iz Dunaja. — Fadiga iz Dolenjskega. — Čop iz Go-
renjskega. — Goteša iz Ogerskega. — Usentčnik iz
Loke. — Niederviser z družino iz Reke. — Herman
iz Stire. — Hude — Mirne peči. — Tarler iz Go. ice.

— Ringenwald iz Berolina. — Niedermayer iz Trsta.
Pri Malléi: Fridel, Jani s hčerjo iz Reke. —
Vilo z gospo, dr. Dera, Bankovic iz Novega sada.
— Dürsmid iz Dunaja. — Bajuk iz Mirne peči. —
Püler iz Hamburga. — Hodran iz Ljubljane. — Herc
Charlotte, Liskovski iz Trsta.

Oskrbništvo v konkurz ranjega gosp.

Antona Schrey-a v Ljubljani

spadajočega premoženja s tem naznanja, da se bodo posestva in sicer:

1. Posestvo v zemljiških bukvah Komenda Ljubljana pod Urb. št. 89/a
in 89/b vknjiženo, na Glincah, namreč — umetno stavljeni mlin, najnovejša
konstrukcija na pet koles s francoskimi mlinskimi kamni, z obilno vodno
močjo, v prijazni okolici malo od mesta Ljubljane, z obširnimi poslopjem
za stanovanje, gospodarstvo in obrtnijo, zraven ležečim vrtom za sadje in
zelenjavo, bajerjom (ribnik) in drugim pri mlinu skupaj ležečim zemljiščem,
10 oralov, 1415 □ sežnjeve katastralne mere, v skupni sodnijski ceni 30.872
gold. 20 kr.

2. Posestvo, poleg mlina v zemljiških knjigah ljubljanskega magi-
strata pod Map. št. 15, 16 in 17 vpisano, s katastralno mero 11 oralov,
405 □ sežnjeve v najboljšem stanu, s sodnijsko ceno 4010 gold. 60 kr. in
ravno tam pod Map. št. 185 ležeči hostni travnik v dobrem stanu, katastralne
mere 4 oralov, 192 □ sežnjeve in sodnijsko ceno 881 gold. 60 kr. — očitno
po eksekutivnem potu,

14. avgusta in 15. septembra t. l.

na Glincah iz konkurza prodajala; h kateri prodaji se kupei uljudno vabijo
s pristavkom, da se natančneje pogodbe pri deželni sodnji, ali pri postavljenem
oskrbniku omenjenega posestva dr. Franc Mundu v Ljubljani izvedo.
Ljubljana, 26. junija 1873.

(172—3)

Oskrbništvo.

Ljubljanska filijala Štirske eskomptne banke

priporoča se za izvršitev

banknih opravil vsake vrste.

Po svojem banknem in menjalnem komptoiru kupuje in prodaja vse
vrednostne papire, eskomptira menjice po obstoječem tarifu, izdaja
nakazila na vsa avstrijsko-ogerska in tujezemski trgovinska mesta po najzmernejših
pogojih in posoja najceneje na vse pri borsah notirane efekte in valute 70 do
80% kursne vrednosti. Njen bankni in menjalni komptoir ima zmerom veliko zalogo
vrednostnih papirov in opravlja vsako borsno naročilo z naj-
kulantnejšimi pogoji.

Dalje jemlje denarje na obresti in sicer daje zdaj:

a) na Giro-Conto (knjižico) 5% obresti brez odpovedi za zneske
od 5 gld. do 3000 gld.;

5 1/2 % obresti proti 15dnevni odpovedi za vsakovrstne zneske.

6% " " 90 " " " " " " " " " "

b) na blagajnične liste (Kassenscheine)

4 1/2 % obresti brez odpovedi, 5 1/2 % obresti proti 30dnevni odpovedi.

Za ugodno in davka prosto nalaganje glavnice priporoča filijala:

5 1/2 % založna pisma avstrijske hipotekne banke

v kosovih po 100 in po 1000 gold., katera se v 50 letih s polno nominalno vred-
nostjo potem izžrebanja nazaj plačujejo in imajo kupone za 1. dan aprila in 1. dan oktobra;

5 1/2 % založna pisma avstrijske hipotekne banke

v kosovih po 100 in po 1000 gold., katera se v 10 letih s polno nominalno vred-
nostjo potem izžrebanja nazaj plačujejo in imajo kupone za 30. dan junija in 31. dan
decembra;

9% bone otomanskega zaklada od leta 1872., kateri se bodo izplačali

13. dan julija 1877. in 13. dan julija 1878. leta,

s kuponi za 1/13. dan januarija in 1/13. dan julija, v kosovih po 100 sterlinških liber.

Ker je filijala prodajo imenovanih papirov prevzela en commission, jej je moči
izvršiti vsako naročilo po dnevnem kursu.

Končno filijala pozornost trgovcev in obrtnikov obrača še posebno na svoje samostalno

kreditno družbo

in jih vabi, naj pristopajo. Programi o organizaciji te družbe dobivajo se v komptoiru
filijale na velikem trgu, števil. 239. (92—17)

Izdajatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.